

Lidl Suomi Kommandiittiyhtiö
PL 500, 02201 ESPOO
1615779-0

Päätös Tukes 9281/03.01/2021

Asia

Lidl Suomi Kommandiittiyhtiön Järvenpään jakelukeskuksen (jatkossa tuotantolaitos) kemikaalien laajamittaisen käsittelyn ja varastoinnin aloittaminen.

Kohde

Yrityksen tiedot: Lidl Suomi Kommandiittiyhtiö (1615779-0)
Kohteen sijaintiosoite: Riffikatu 4, 04420, JÄRVENPÄÄ
Kiinteistötunnukset: 186-21-2131-1
Kohde ei sijaitse pohjavesialueella

Päätös

Lidl Suomi Kommandiittiyhtiö saa alkaa käsittelemään ja varastoimaan Järvenpään jakelukeskuksessa tämän päätöksen liitteenä olevassa kemikaaliluettelossa (Kemikaaliluettelon tunniste: 4941) eritellyt määrät vaarallisia kemikaaleja sillä ehdolla, että se noudattaa tässä päätöksessä kuvattuja toimia onnettomuuksien ehkäisemiseksi ja toimii muulta osin hakemuksessa esitetyllä tavalla. Tuotantolaitos on laajuudeltaan lupalaitos.

Tarkastus

Tuotantolaitoksella tulee suorittaa Tukesin toimesta käyttöönottotarkastus hyväksytysti ennen toiminnan aloittamista. Toiminnanharjoittajan tulee pyytää tarkastusta Tukesilta hyvissä ajoin ennen suunniteltua toiminnan aloittamista. Toiminnanharjoittajan tulee varata käyttöönottotarkastustilaisuuteen tarvittavat asiakirjat päätöksen ehtojen todentamiseksi.

Toiminnan kuvaus

Lidl Suomi Ky varastoi päivittäistavaraliikkeissään myytäviä tuotteita jakelukeskuksessa, mistä niitä jaellaan eteenpäin myymälöihin. Jakelukeskuksessa varastoitavien kemikaalien määrät kasvavat toiminnan laajenemisen myötä. Jakelukeskuksessa varastoidaan aerosoleja, palavia nesteitä sekä muita terveydelle ja ympäristölle vaarallisia kemikaaleja. Vaarallisille kemikaaleille on varattu oma palo-osastoitu varastoalue rakennuksen sisällä. Varastoalue

jakautuu kahteen osaan, joista toisessa varastoidaan palavat nesteet ja toisessa aerosolit sekä muut vaaralliset kemikaalit.

Tuotteet, kuten vaaralliseksi luokitellut kemikaalit, saapuvat jakelukeskukselle lavoittain saapuvan tavaran ovista. Täältä tuotteet viedään kyseiselle tuotteelle varatulle hyllypaikalle, jossa varastointi tapahtuu. Myymälöihin lähtevät lavat kerätään kaikkialta varastosta löytyvillä tuotteilla. Tuotteet ovat omissa myyntipakkauksissaan ja myyntipakkaukset on pakattu kuljetuslaatikoihin lavalle. Samalla lavalla on yleensä yhdestä kymmeneen pahlavilaatikollista samaa tuotetta, eli palavien kemikaalien, aerosolien, muiden vaarallisten kemikaalien tai akkujen määrä samalla lavalla on rajallinen.

Päätöksen ehdot

1. Laitokselle nimetään kemikaalien käytönvalvoja (ja tarvittaessa sijainen), joka on osoittanut pätevyytensä Tukesin järjestämässä kokeessa. (L 390/2005 29 §, VNa 685/2015 12 §)
2. Asiattomien pääsy laitoksen alueelle estetään joko rakenteellisin toimenpitein tai toiminnan luonteeseen nähden riittävän tehokkaalla muulla tavalla. (L 390/2005 16 §, VNa 856/2012 62 §)
3. Keskenään reagoivat kemikaalit varastoidaan erillään toisistaan ja ne merkitään selkeästi. Lisäksi on varmistettava, ettei keskenään reagoivia kemikaaleja päästetä samaan altaaseen tai vuotojenkeräilyjärjestelmään. (L 390/2005 9-10 §, VNa 856/2012 21, 51 §)
4. Laitoksella on riittävästi hätäsuihkuja ja silmänhuuhtelupisteitä helposti luokse päästävissä paikoissa. (L 390/2005 10 §, VNa 856/2012 79 §)
5. Toiminnanharjoittajalla on oltava käytössään ajantasainen varastokirjanpito, josta käy ilmi vaarallisten kemikaalien luokitukset ja määrät eri varastotiloissa. (L 390/2005 7 §)
6. Kemikaalien varastointitilat ja -paikat varustetaan turvallisen käytön ja onnettomuustilanteisiin varautumisen edellyttämällä merkinnöillä. (L 390/2005 13 §, VNa 856/2012 58 §)
7. Kemikaalipakkausten käsittelyssä mahdollisesti tapahtuvat vuodot on pystyttävä keräämään talteen. Kemikaalivarastojen yhteyteen varataan kyseisen tilan kemikaaleille soveltuvia vuotojenkeräilytarvikkeita. (L 390/2005 9-10 §, VNa 856/2012 51 §)
8. Laitokselle laaditaan ennakkohuolto- ja kunnossapito-ohjelma, joka kattaa vaarallisten kemikaalien varastointiin tarkoitettujen laitteistojen toimintakunnon sekä hälytysjärjestelmien ja turvalaitteiden toimivuuden säännöllisen varmistaminen. Tehdyistä tarkastuksista, testauksista ja toimenpiteistä pidetään kirjaa. (L 390/2005 12 §, VNa 856/2012 63 §)
9. Räjähdyksenvaarallisten tilojen (mm. trukkilataamo, palavien nesteiden ja aerosolien varastoalueet) ilmanvaihdon riittävyys varmistetaan säännöllisillä huolloilla, ja ilmamäärämittauksin. (VNa 856/2012 40 §)
10. Laitoksen vaarallisten kemikaalien käsittelyyn ja varastointiin laaditaan ohjeistukset. Ohjeistuksissa tulee huomioida toiminta poikkeustilanteissa, kuten syttyvien nesteiden tai aerosolien pakkausten vuotaminen varastotilassa. Syttyviin nesteisiin ja aerosoleihin liittyvän poikkeustilanneohjeistuksen tulee olla selkeästi saatavilla kyseisissä varastotiloissa. Toiminnanharjoittajan tulee valvoa, että henkilökunta toimii ohjeiden mukaisesti. (L 390/2005 11 §, VNa 856/2012 64 §)
11. Varavoimakoneiden täyttötapahtuman ohjeistuksessa kuvataan toiminta mahdollisissa vuototilanteissa (vuotojenhallintamateriaalit, hulevesilinjan purkuputken sulkuventtiilin sulkeminen portin luona olevasta sähkötilasta).

12. Laitoksella työskenteleville annetaan riittävästi koulutusta vaarallisten kemikaalien käsittelystä ja toiminnasta poikkeustilanteissa. Laitoksen alueella työskenteleville annetaan riittävät tiedot toiminnasta, siihen liittyvistä vaaratekijöistä ja niihin varautumisesta siinä laajuudessa kuin turvallinen toiminta sitä heidän tehtävissään edellyttää. (L 390/2005 11 §, VNa 856/2012 64 §)
13. Tuotantolaitoksella tapahtuvien muutosten yhteydessä kohteen sisäinen pelastussuunnitelma, sekä paloilmoittimeen liittyvä kohdepiirustus päivitetään. Päivitetyt dokumentit toimitetaan pelastuslaitokselle. (VNa 685/2015 17-18 §)

Päätöksen perustelut

Tuotantolaitoksesta aiheutuvat riskit

Toiminnanharjoittaja on arvioinut tuotantolaitoksella mahdollisia riskejä, jotka liittyvät kemikaalien käsittelyyn ja varastointiin. Tunnistettuihin riskeihin liittyen on tarvittaessa määritetty toimenpiteitä, joilla katsotaan, että riskitasoa saadaan madallettua hyväksyttävälle tasolle. Toiminnanharjoittaja on arvioinut tuotantolaitoksen räjähdysvaaroja, ja toiminnoista on laadittu räjähdysuojasiasiakirja.

Merkittävimmäksi onnettomuuskenaarioiksi on arvioitu jakelukeskuksen laajamittainen tulipalo, jonka seurauksena mm. palavat kemikaalit ja aerosolit syttyisivät ja levittäisivät paloa. Mahdollisen tulipalon arvioidaan pysyvän jakelukeskuksen alueella, mutta rajallisia lämpösäteilyvaikutuksia voisi ulottua myös jakelukeskuksen alueen ulkopuolelle. Mahdollisten kemikaalivuotojen ja sammutusjätevesien arvioidaan pysyvän jakelukeskuksen alueella. Kokonaisuudessaan mahdollisissa onnettomuustilanteissa tuotantolaitoksen ulkopuolelle ei arvioida aiheutuvan merkittäviä vaikutuksia.

Riskien hallinta (mm. ilmanvaihto, vuotojen hallinta, sammutusvalmius, sammutusvesien hallinta)

Jakelukeskuksen ilmanvaihto on mitoitettu siten, että ilma tiloissa vaihtuu trukkilataamossa ja vaarallisten aineiden varastossa vähintään kolme kertaa tunnissa. Ilmanvaihtokanavassa on virtausvahti, joka aiheuttaa taloautomaatioon hälytyksen ja sulkee palo-ovet, mikäli virtaus laskee alle sallitun määrän. Hälytyksessä automaatio kytkee myös pois päältä kaikki laitteet, jotka eivät täytä räjähdysvaarallisen tilan vaatimuksia.

Palavien nesteiden ja aerosolien varastoissa varastoitavat pakkaukset ovat Lidlin myymälöissä myytäviä kuluttajatuotteita, joiden pakkaus- / astiatilavuudet ovat rajallisia. Yksittäisen pakkauksen huomaamattoman vuotamisen (esim. pakkauksen valmistusvirheen tms. vuoksi) ei katsota aiheuttavan merkittävää räjähdysvaaraa ympäristöön, riittävän tehokkaasta ilmanvaihdosta ja rajallisista pakkaus- / astiatilavuuksista johtuen. Todennäköisin edellä mainittujen pakkausten vuotamisen syy on mekaaninen vahingoittuminen esim. putoamisen tai törmäyksen vuoksi. Näissä tapahtumissa voidaan olettaa, että henkilökunta huomaa tapahtuman, ja toimii ohjeistetulla tavalla (mm. trukin jännitteettömäksi kytkeminen). Näillä perusteilla voidaan katsoa, että esitetyillä järjestelyillä ja toimintatavoilla erillistä kaasunvalvontalaitteistoa ei edellytetä.

Vaaralliset kemikaalit varastoidaan omassa palo-osastossaan suuren kuiva-aineen varastohallin sisällä. Halli muodostaa valuma-altaan, jonka allastuskapasiteetin on arvioitu olevan riittävä, varastoitavien tuotteiden astiakoko huomioiden. Varavoimakoneiden polttoöljysäiliöt sijaitsevat polttoainevarastossa sekä varavoimakonehuoneessa. Polttoöljysäiliöissä on

ylitötönestimet ja ne on varustettu vuotoaltailla, joissa on vuotoanturit. Huollon korjaamotilassa varastoidaan pieniä määriä voiteluaineita ja jäteöljyjä valuma-altaiden päällä. Varavoimakoneiden polttoöljysäiliötä täytetään muutamia kertoja vuodessa. Täyttöpaikka on pinnoitettu, ja sen välittömässä läheisyydessä ei ole sadevesikaivoja. Noin 30 metrin päässä täyttöpaikalta on vuodontorjuntavälineistöä. Täyttöpaikalta pihan kaadot suuntautuvat kohti lastauslaiturien takana sijaitsevia ritiläsadevesikaivoja. Näiden kautta mahdolliset vuodot ohjautuvat hulevesilinjaan, joka on mahdollista sulkea venttiilillä (ks. alla). Edellä mainitun järjestelyn avulla mahdolliset polttoöljysäiliöiden täyttötapahtumien yhteydessä tapahtuvat vuodot saadaan pidätettyä.

Jakelukeskuksen varastotilat on kauttaaltaan varustettu automaattisella sammutusjärjestelmällä (sprinkler) sekä kahdella, 500 m³ sammutusvesisäiliöllä. Vaarallisten kemikaalien varastolla jokainen lavapaikka on kattosprinklerin lisäksi varustettu ASFR-hyllysprinklerillä. Lisäksi jakelukeskuksella on alkusammutuskalustoa.

Tulipalotilanteessa sammutusjätevedet päätyvät suuresta varastohallista ovien ja muiden kulkuväylien kautta jakelukeskuksen pinnoitetulle piha-alueelle, josta ne kulkeutuvat viivytysjiin sekä hulevesikaivoihin. Kaikki piha-alueen hulevesikaivot johtavat yhteen suureen hulevesilinjaan, joka on varustettu automaattisella sulkuventtiilikaivolla. Sulkuventtiilikaivo sulkeutuu automaattisesti palohälytyksissä, ja se voidaan sulkea myös manuaalisesti jakelukeskuksen portin luona olevasta sähkötilasta. Viivytysjiin saadaan padottua arviolta 750 m³ vettä ja hulevesijärjestelmään noin 495 m³. Nämä vesimäärät saadaan pidätettyä jakelukeskuksen tontilla sulkukaivon avulla, joka estää sammutusvesiä purkautumista eteenpäin kaupungin viemäröintijärjestelmään.

Jakelukeskus on varustettu automaattisella, hätäkeskukseen yhdistetyllä paloilmotimella.

Ennakkohuollon ja kunnossapidon järjestäminen

Jakelukeskuksen talotekniset laitteet ja järjestelmät sekä kierrätyslaitteet tarkistetaan ja huolletaan säännöllisesti niiden ennakkohuolto-ohjelman mukaan. Kolmas osapuoli myös tarkastaa laitteet vuosittain tai laitteiden huoltotarpeen mukaisesti. Huolto- ja turvallisuuspäällikkö tilaa huollot ja pitää kirjaa niistä. Varavoimadieselillä toimivia sprinklereitä testataan viikoittain.

Kaavoitus, viranomaisten lausunnot ja kuuleminen:

Kaavoitus: Toiminta sijoittuu Lidl Järvenpään olemassa olevaan logistiikkakeskukseen. Alueen kaavamerkinnot mahdollistavat suunnitellun toiminnan.

Järvenpään kaupunki toteaa lausunnossaan, että (hakemuksen tiedoista poiketen) jakelukeskus ei sijaitse pohjavesialueella. Jakelukeskuksen nykyisessä asemakaavassa oleva kaavamerkintä TV-1 (varastorakennusten korttelialue), sekä kaavamääräys ovat hakemuksessa kuvattuun toimintaan nähden riittäviä. Jakelukeskuksen länsipuolelle on suunnitteilla merkittävä asutusta. Lähimmät suunnitellut asuinkorttelit tulisivat olemaan 250 m etäisyydellä jakelukeskuksen nykyisestä rakennuksesta ja 80 m päässä jakelukeskuksen kiinteistörajasta. Yleiskaavan ja voimassa olevan asemakaavan mukaisesti tulevaisuudessa noin 250 m päähän jakelukeskuksen kiinteistörajasta tulisi todennäköisesti sijoittumaan päiväkotitai muu herkkä kohde.

Ympäristöviranomainen (ELY-keskus) toteaa lausunnossaan, että (hakemuksen tiedoista poiketen) jakelukeskus ei sijaitse pohjavesialueella, eikä luokitellun pohjavesialueen välittömässä läheisyydessä. ELY-keskus toteaa, että hankealueelle voimassa olevassa kaavassa esitetty merkintä määräyksineen on hakemuksessa kuvattu toiminta ja nykytilanne huomioiden riittävä. Jos varastolla olevien vaarallisten aineiden määrät lisääntyvät tulevaisuudessa merkittävästi, tulee selvittää asemakaavamuutoksen tarve.

Pelastusviranomainen toteaa lausunnossaan, että jakelukeskuksella on voimassa oleva pelastuslaitoksen lupa vaarallisten kemikaalien vähäiseen käsittelyyn ja varastointiin (päätös 4.2.2019). Pelastusviranomaisen lausunto sisäiseen pelastussuunnitelmaan liittyen on huomioitu kohdassa ”johtopäätökset sisäisestä pelastussuunnitelmasta”. Pelastuslaitos toteaa, että kohteen paloilmoittimeen liittyvä kohdepiirustus on toimitettu pelastuslaitokselle 18.6.2020. Piirustukseen on merkitty mm. kemikaalien varastointipaikat. Toiminnanharjoittajan on huolehdittava siitä, että muutosten yhteydessä pelastuslaitokselle toimitetaan ajantasainen piirustus. Pelastusviranomaisen lausunnon sisältö on huomioitu tämän päätöksen ehtoissa. Kuulemisvaiheessa lupahakemuksesta ei esitetty mielipiteitä.

Johtopäätökset sisäisestä pelastussuunnitelmasta

Sisäisestä pelastussuunnitelmasta pyydettiin lausuntoa pelastusviranomaiselta. Pelastuslaitos toteaa, että jakelukeskuksen sisäinen pelastussuunnitelma on laadittu riittävällä tarkkuudella. Suunnitelmassa on otettu huomioon toiminta, vastuut ja menettelytavat vahinkotilanteissa niin teknisesti kuin organisatorisestikin.

Tukes katsoo, että sisäinen pelastussuunnitelma täyttää Valtioneuvoston asetuksen 685/2015 17 §:n vaatimukset.

Lupahakemuksen käsittely

Tukes vastaanotti Lidl Suomi Kommandiitti-yhtiön Järvenpään jakelukeskusta koskevan hakemuksen 22.10.2021 ja käsitteli sen VNa 685/2015 8 § mukaisena lupahakemuksena. Tukes sai hakemukseen pyytämäänsä täydennyksiä 5.11.2021, 27.4.2022, 31.8.2022 ja 30.12.2022.

Hakemuksesta pyydettiin lausuntoa Järvenpään kaupungilta, Uudenmaan ELY-keskukselta ja Keski-Uudenmaan pelastuslaitokselta. Järvenpään kaupunki toimitti lausunnon 10.10.2022, ELY-keskus 10.10.2022 ja pelastuslaitos 17.02.2023. Lausuntojen sisällöt on huomioitu tämän päätöksen ehtoissa siltä osin, kun ne kuuluvat Tukesin toimivaltaan. Lausuntoja käsitellään tarkemmin Päätöksen perustelut-osiossa.

Lupahakemus on kuulutettu Tukesin verkkosivuilla 14.09.2022 ja hakemusasiakirjat ovat olleet nähtävillä em. verkkosivuilla 14.09.2022-21.10.2022 välisen ajan.

Käsittelymaksu

Päätösmaksu 2 642,35 €. Maksuerittely: Tuotantolaitos, lupa (perusmaksu), 3112, 2090 €. Kuulemis- ilmoitus- ja käsittelykulut 552,35 €. Valtion talous- ja henkilöstöhallinnan palvelukeskus lähettää laskun hakijalle. (Työ- ja elinkeinoministeriön asetus Turvallisuus- ja kemikaaliviraston maksullisista suoritteista 1391/2018)

Muutoksenhaku

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto

Helsinki
PL 66
(Opastinsilta 12 B)
00521 Helsinki

Tampere
Yliopistonkatu 38
33100 Tampere

Rovaniemi
Valtakatu 2
96100 Rovaniemi

Vaihde 029 5052 000
www.tukes.fi
kirjaamo@tukes.fi
Y-tunnus 1021277-9

Tähän päätökseen tyytymätön saa hakea muutosta hallinto-oikeudelta oheisen valitusosoituksen mukaisesti 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää. (L 390/2005 126 §)

Sovelletut säädökset

Laki vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta (390/2005)
Valtioneuvoston asetus vaarallisten kemikaalien käsittelyn ja varastoinnin valvonnasta (685/2015)
Valtioneuvoston asetus vaarallisten kemikaalien teollisen käsittelyn ja varastoinnin turvallisuusvaatimuksista (856/2012)

Lisätietoja päätöksestä

Ylitarkastaja Miska Perkkiö, 029 505 2090, miska.perkkio@tukes.fi.

Voimassaolo

Toistaiseksi

Esittelijä: Miska Perkkiö, Ylitarkastaja

Ratkaisija: Timo Talvitie, Ylitarkastaja

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti. Allekirjoittajan henkilöllisyyden ja allekirjoituksen ajankohdan voi varmistaa allekirjoitusta klikkaamalla ja asiakirjan aitous voidaan todentaa sähköisesti. Jos asiakirjaa muutetaan jälkikäteen, allekirjoitus ei ole enää kelvollinen. Sähköinen asiakirja on alkuperäiskappale, eikä allekirjoituksen oikeellisuutta voi varmistaa paperitulosteesta. Alkuperäisen sähköisen asiakirjan voi tarvittaessa pyytää Tukesin kirjaamosta.

Tiedoksi

Keski-Uudenmaan pelastuslaitos
Uudenmaan ELY
Etelä-Suomen AVI/ työsuojelu

VALITUSOSOITUS

1. MITEN VALITUS TEHDÄÄN

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Valituksessa pitää olla seuraavat asiat ja asiakirjat:

- hallinto-oikeus, jolle valitus osoitetaan (toimivaltainen hallinto-oikeus ilmoitettu jäljempänä)
- päätös, johon haetaan muutosta, liitteineen; alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- muutokset, joita valittaja päätökseen vaatii, ja niiden perustelut
- valittajan nimi, asuinkunta, postiosoite ja puhelinnumero
- tiedoksisaantitodistus tai muu tieto valitusajan alkamisesta
- valitusosoitus

Valituksen voi laatia valittajan puolesta myös laillinen edustaja tai asiamies. Tällöin on ilmoitettava lisäksi laatijan nimi, asuinkunta, postiosoite ja puhelinnumero. Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä.

2. MINKÄ AJAN KULUESSA VALITUS TEHDÄÄN

Valitusaika on 30 päivää. Ajan laskeminen alkaa tiedoksisaantipäivää seuraavasta päivästä. Tiedoksisaantipäivä lasketaan seuraavasti:

- Jos päätös on lähetetty postitse saantitodistusta vastaan, tiedoksisaantipäivä ilmenee todistuksesta. Saantitodistus liitetään valitusasiakirjoihin.
- Jos päätös on postitettu tavallisena kirjeenä, sen katsotaan tulleen tiedoksi seitsemän (7) päivän kuluessa postituspäivästä, jollei muuta ilmene
- Jos päätös on toimitettu tiedoksi muulla tavalla esim. saantitodistusta vastaan jollekin muulle henkilölle kuin päätöksen saajalle (sijaistiedoksianto), katsotaan päätöksen saajan saaneen päätöksen tiedoksi kolmantena päivänä saantitodistuksen osoittamasta päivästä.

3. MITEN VALITUS TOIMITETAAN PERILLE

Valituksen voi toimittaa hallinto-oikeudelle henkilökohtaisesti, postitse maksettuna postilähetyksenä taikka asiamiestä tai lähettiä käyttäen. Ahvenanmaan hallintotuomioistuinta lukuun ottamatta valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten sähköisessä asiointipalvelussa osoitteessa: <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>.

Postittaminen tapahtuu lähettäjän vastuulla. Valituksen on saavuttava hallinto-oikeudelle virka-aikana ennen 30 päivän valitusajan päättymistä, jotta valitus voidaan tutkia.

4. OIKEUDENKÄYNTIMAKSU

Valittajalta peritään hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu 270 €. Oikeudenkäyntimaksua ei peritä, jos hallinto-oikeus muuttaa valituksen kohteena olevaa päätöstä valittajan eduksi. Tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) on erikseen säädetty muistakin tapauksista, joissa maksua ei peritä.

5. MINNE VALITETAAN

Helsingin hallinto-oikeus, Sörnäistenkatu 1, 00580 Helsinki

